

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
 Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA”, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeanal Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare, (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Codru, (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul Grănițerul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășianca, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiăna, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Tărnăveana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

ABONAMENTUL PE 1 AN LEI 120. — PE 1/2 AN LEI 60. NUMĂRUL 2-50 LEI.	COMITETUL DE REDACȚIE: Dom. RAȚIU, Ion I. LĂPĂDATU și Const. POPP Redactor responsabil: Vasile Vlaicu.	TAXA PENTRU INSERTIUNI: De fie-care cm ☐ 2 Lei. Bilanțurile după tarif special.
---	---	---

SUMARUL:

Banca Agrară — Câteva observări la lichidarea cu Ungaria (Urmare). Averea națională a Germaniei. — Bursa de devize. — Dela corpul contabililor. — Dela Căile Ferate Române. — Trenul Orient Express.
 Ordonanțe. — Cronica săptămânală. — Cereale. — Bursa.

Banca Agrară

În scurtul timp de trei zile cât a fost deschis Parlamentul, în luna Iunie, — guvernul a preșionat un proiect de modificare a 24 de articole din legea agrară pentru Transilvania și Camerile s'au grăbit să voteze această modificare.

Când cercetăm modificările făcute, observăm că, în 23 de articole din 24, se fac mici modificări de detaliu; ele par a fi aduse mai mult pentru a încadra modificarea importantă prevăzută la art. 137 al legii agrare, — decât pentru vre-o trebuință grabnică. Modificarea importantă este, așadar, cea prevăzută în punctul al 24-lea, adică aceea a art. 137 din legea agrară pentru Transilvania.

Prin decretul-lege cu no. 4167 din 21 Septembrie 1919 se autoriză înființarea unei instituții financiare, numită „Banca Agrară” cu 50 milioane capital și având următoarele drepturi:

a) Să finanțeze și desăvârșească operațiile de expropriere din Ardeal;

b) Să cumpere și să parceleze spre vânzarea în loturi moșiile ce s'ar vinde de bună voie;

c) Să acorde credite agricole, având dreptul de a emite scrisuri funciare și obligații.

Legea din 30 Iunie 1921 vine și ratifică acest decret-lege, ea precizează operațiile pe care le poate face Banca și arată, că ea este însărcinată cu lichidarea instituțiilor privilegiate de Creditul funciar ungar, substituindu-se în toate drepturile și privilegiile acestor instituții.

Cu alte cuvinte, decretul-lege pentru înființarea Băncii Agrare instituește o Casă Rurală și un Credit funciar Rural pentru Transilvania, întocmai după cum legea din 4 April 1908 și legea din 8 April 1873 autoriză înființarea acestor instituții în Vechiul regat. Pe lângă aceste atribuții însă Banca Agrară mai capătă și însărcinarea de a finanța exproprierea și ajuta împroprietărirea, lucru, care era menit să ușureze și să accelereze lucrările de împroprietărire.

Este adevărat, că prin legea din 1908, pentru Casa Rurală, Statul subscrie 5 milioane de lei din cele 10 milioane capital, dar și la Banca Agrară Statul prin decretul-lege no. 4167 din 1919, art. al III-lea se obligă să preia partea din capitalul de 50 milioane de lei, ce nu s'ar putea subscrie.

Guvernul, care la 21 Septembrie 1919 a semnat acest decret-lege, s'a înșelat, se vede, în așteptările sale și Banca a căpătat un colorit

politic ceva deosebit de acel scontat. Guvernul din Iunie 1922, înșelat dar în așteptările sale, — suprimă toate privilegiile acordate Băncii. —

Însă toți acei, cari au făcut subscripții la această bancă le-au făcut pe baza acestor privilegii acordate de lege. Intre ei și Stat a intervenit un legământ, un contract. Poate veni guvernul, printr'o lege posterioară, să sfărâme aceste situații dobândite?

Noi credem, că nu.

Se cunoaște campania, pe care în diverse rânduri, — oamenii politici, adversari ai partidului liberal — au dus-o împotriva Băncii Naționale. Ei cereau transformarea acestei instituții din instituție particulară în instituție de Stat.

Nimănui nu i-a trecut prin minte să ceară această transformare imediat, adică, cu călcarea în picioare a drepturilor dobândite de acționari. Era vorba, atunci, de transformarea acestei instituții în bancă de Stat, cu începere de la 1930, de când îi expiră privilegiul. Și cu toate acestea acei, cari suprimă acum privilegiul Băncii Agrare, contestau dreptul de a cere modificarea Băncii Naționale chiar și după expirarea privilegiului.

La 1880, în fața crizei monetare, ce bântuia piața noastră, guvernul de atunci a făcut să se voteze o lege, prin care se scimbă sistemul nostru monetar din bimetalic în monometalic aur. Din momentul în care singura monedă liberatorie în țară era aurul, nici biletul Băncii Naționale nu ar fi putut să fie plătit în aur ori argint, cum se prevedea în legea ei constitutivă de la 1889. Când însă guvernul vine cu proiectul de lege prin care se specifică că de-acum înainte biletul va fi plătit numai în aur, Banca, deși măsura era luată în favoarea ei — răspunde că: „legea și statutele Băncii constituind un contract sinalagmatic între guvern și acționarii Băncii“, guvernul nu avea voie să vie cu o modificare, — fie și în interesul Băncii, — fără ca mai întâi să o întrebe pe aceasta (v. Raportul Consiliului de Administrație al Băncii Naționale din 1906, pag. 7).

Dar nu numai precedentele politice, ci și instanțele judecătorești au judecat în nenumărate rânduri, că nu se pot sfărâma prin o lege contracte intervenite între guvern și acționari ori angajamente subscrise pe baza unei legi constituite.

De altminteri în expunerea de motive, care însoțește proiectul d-lui ministru al Agriculturii, prin care se ridică privilegiile Băncii Agrare, — nu găsim nici o justificare a acestei grave măsuri ce se ia: „Din examinarea celor de mai

sus, zice expunerea, — se constată în mod neîndoios că, în afară de finanțarea reformei agrare, toate celelalte dispoziții din acest articol (137), chiar dacă s'ar crede că se pot acorda acestei instituții de credit, ele nu aveau ce căuta în cadrul reformei agrare“.

Așadar vina, ce o găsește Băncii Agrare dl ministru al agriculturii este, că ea capătă anume privilegiu printr'o lege care nu avea cădere să acorde aceste privilegii, — de oarece legea trebuia să se ocupe numai de reforma agrară.

Această argumentare ni se pare nouă neîntemeiată din două puncte de vedere:

a) Parlamentul nu are competență mărginită în chestia ce se discută, el are putere nelimitată;

b) Dl ministru al Agriculturii a uitat, că privilegiile Băncii Agrare i s'au acordat prin legea ei constitutivă, care e decretul no. 4167 din 21 Septembrie 1919, iar nu prin legea agrară, care nu face decât să ratifice acest decret.

Adevăratul motiv, pentru care s'a luat această gravă măsură trebuie să fie altul.

Partidul politic pe care-l slujește guvernul ar vrea să întindă puterile Creditului Rural din București și dincolo de Carpați; îi stătea însă împotriva Banca Agrară, ea trebuia desființată și a desființat-o.

Decât, precedentul creat de d-l ministru al Agriculturii este foarte primejdios.

Căci, sau Banca Agrară va câștiga procesul, ce va intenta înaintea instanțelor competente și, în acest caz, guvernul va suferi o înfrângere, care nu-i poate fi spre întărire, sau Banca va pierde procesul și, în acest caz, partidul politic, care ar voi să sfărâme instituții financiare similare Băncii Agrare, va avea în mână un precedent politic și o hotărâre judecătorească, care-i vor servi de sprijin.

Acest lucru însă ar fi dauna dezvoltării vieții noastre economice, căci publicul va pierde orice siguranță în țaria transacțiilor făcute pe baza legilor în ființă și de aceia regretăm măsura grăbită luată de d. ministru al Agriculturii.

„Neamul Românesc“

G. Tașcă
prof. universitar.

Cruțarea și renunțarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la chelăzala, ce vi-o pretind ei.

Câteva observări la lichidarea cu Ungaria.

(Urmare.)

Să facem însă și proba contrară.

Să presupunem, că Ungaria actuală își jertfește astăzi de bunăvoie independența pentru totdeauna, ceea-ce la anii 1850—1860 a făcut-o de silă, și că se găsește vre-un stat vecin sau vreun stat mai depărtat, care pe prețul acesta să fie gata, ba să mai, fie și în stare să alunge rând pe rând Cehoslovacia, Italia, Jugoslavia și România din actuala așezare a lucrurilor și să mai presupunem, că, ce ne privește pe noi Români, am fi părăsiți și de Mica Antantă și că în sfârșit s'ar fi născut și acela, care "Să ne șteargă de pe lume!", vorba poetului. Oare câte puteri și câți secolii vor fi atunci în stare a ne face să uităm înfăptuirea Unirii tuturor Românilor, unire care o ținem de trei ani, dacă patru secolii n'au fost de ajuns a ne face să uităm o zi din veața lui Mihai Viteazul? Socoteala-i simplă: Ne trebuie 438.000, zis patru sute trei zeci și opt de mii de ani, socotind tot câte patru secolii de uitare pentru fie care zi de unire. Și apoi Mihai Viteazul ajunsese numai până la unire. Dar noi în trei ani de zile am trecut chiar și pe lângă unificare, ba am trecut și prin federații, blocuri și ne apropiem de *fuziune!* . . . Când și cum se va putea șterge din memoria poporului nostru un război mondial, care ne-a adus în faptă împlinirea visului părinților noștri și când vor putea Românii renunța la Țara Românească întreagă? Vorba: „Nem nem, soha”, își are și ea un înțeles românesc și dacă Budapesta strigă așa, cel puțin în cuvinte suntem de perfect acord, fie-care în limba lui: „Nu, nu, nici-odată!” Nu e greu de înțeles, ce ar putea profita Ungaria actuală, recăștigându-și sclăvia milenară și redevenind opresoarea majorităților populației din vechea, fosta integralitate.

Acestea sunt câteva idei, cari pot răsări în capul ori-cărui om pașnic și sufletul Românului este mare și primitor „. . . cât suntem încă pe pace. Despre partea închinării însă . . .” vine vorba poetului.

Naște întrebarea: Dar ce au a face toate acestea cu lichidarea?

Este prea evident, că un stadiu de tranziție este necesar, când e să treci dintr'un vis la realitate. Un-gurii au dormit o mie de ani într'un vis, pe care credeau realitate și Românii au murit o mie de ani pentru realizarea unui vis, pe care și l-au isbândit; Și aceasta este o mică diferență, care ar trebui mai întâi și mai întâi lichidată. Se constată și se verifică această diferență de ambele părți? Atunci nu mai rămâne decât cel puțin mii de ani, proxima mie de ani, pe care o vom putea trăi în bună vecinătate: noi în realitatea visului isbândit și ei în realitatea trezirii

din visul lor. Aceasta este lichidarea, care nu poate dura mai puțin de o mie de ani, alt-cum n'ar fi nici o lichidare. Și apoi dela anul 2921 înainte, vom vedea, ce mai rămâne de făcut.

În general se poate vedea, că nu e nici o pedecă imposibilă în calea activării unor raporturi pașnice, de bună vecinătate cu Ungaria, nici din partea noastră, nici din partea Ungurilor. Un stadiu de tranziție însă este necesar. Ori-ce întârziere în stabilirea legăturilor de pace poate fi cauzată numai de episoade, de scurtă durată.

**

Și-acum, dați-mi voie să trec la argumentațiile speciale. Vom începe cu § 3 din anexa secțiunii III, despre *Datoriile inamice*, care se tratează în Partea X. între *Clauzele economice* ale Tratatului de pace dela Trianon.

Acest § obligă Statul Român să pedepsească cu pedepsele cele mai aspre, prevăzute în legislațiune pentru comerțul cu inamicul, pe toți cetățenii supuși României, cari după punerea în vigoare a Tratatului de pace vor comunica direct cu părțile interesate din Ungaria, în chestia datoriilor reciproce, plăți și acceptări de plăți, pe altă cale decât prin mijlocirea Oficiilor de verificare și compensare instalate din partea Statului.

Cităm:

„Fiecare din Inaltele Părți Contractante va interzice, îndată după punerea în vigoare a prezentului Tratat toate plățile, acceptările de plăți și în general toate comunicările dintre părțile interesate, relative la lichidarea ziselor datorii, altfel decât prin mijlocirea Oficiilor de verificare și de Compensare arătate mai sus.“

„Inaltele Puteri Contractante vor sancționa infracțiunile la aceste dispoziții cu pedepsele prevăzute actualmente în legislațiunea lor, pentru comerțul cu inamicul. Acelea, cari nu ar fi interzis comerțul cu inamicul, vor promulga legi, pedepsind infracțiunile sus arătate prin pedepse riguroase“.

De sigur aceeași măsură trebuie să o aplice și Ungaria. Ce urmează de aici? Un Tratat de Pace, care obligă guvernele să-și trateze cetățenii cu sancțiuni pentru comerțul cu inamicul, dacă vor îndrăzni a se înțelege în mod pașnic, adică să-și țină cetățenii pe picior de război. Ori poate, că Tratatul de Pace înțelege pacea numai pentru alte relațiuni, afară de relațiunile economice, financiare, comerciale, industriale? Nici una, nici alta. Intențiunea este, ca fiecare din Statele aliate și asociate, să fie scos din lichidarea cu Ungaria cu un sold debitor, sold, care să nu se plătească Ungariei, ci Cassiei comune ar aliaților și asociaților. Aceasta se vede din articolul 173, *Partea Reparațiunilor*, unde se zice, că: „Ori-ce sold definitiv în favoarea Ungariei arătat la secțiunile III. și IV. ale Părții X. Clauze economice, se va trece

în creditul Ungariei, drept obligațiuni de despăgubire. Căci: „Balanța operațiunilor între Oficii se va stabili la fiecare trei luni, iar soldul va fi regulat de către statul debitor într'un termen de o lună și printr'un vărsământ efectiv în numerar. *Totuși soldurile ce ar putea fi datorite de una sau mai multe Puteri aliate sau asociate, vor fi reținute până la plata integrală a sumelor datorite de Ungaria Puterilor aliate și asociate sau supușilor lor în urma și din pricina războiului.* (§ 11 Art. 231.)

Astfel, dacă România ar ieși din lichidare datorită față de Ungaria, atunci Ungaria nu va primi nimic dela România, ci cu atâta i se va scădea din datoria Ungariei față de Aliați pentru despăgubirile de război.

Să ne oprim un moment la situația creditorilor din Budapesta. Să presupunem, că ei au niște pretensiuni de total 1 miliard de lei față de debitorii supuși Români. Să admitem, că acest total este verificat și recunoscut exact și pe deplin îndreptățit din partea Oficiului Român, iar Guvernul ungar urmează să plătească cu banii lui în nume ar pe toți acești creditori din Budapesta, pentru-ca tot el să nu primească nimic dela România, pentru aceste escontenări. Să fie cât de plin de rancună ar fi un guvern unguresc față de România, totuși e greu de înțeles, cum ar putea face pe cavalerul gata să și plătească față de proprii cetățeni această pasiune cu un miliard de lei, absolut necompensat prin nimic. Dar probabilitatea este, că înșiși creditorii din Budapesta, știind bine, că dela guvernul ungar nu vor primi nimic, din cauză că nici acesta nu primește nimic dela România, nici nu-și vor anunța pretensiunile lor. Ori probabilitatea aceasta devine siguranță, când citim a § 9 din anexa cu privire la lichidarea datoriilor particulare, unde se zice, că în acest caz (Ungaria creditoare, România debitoare). Oficiul creditor unguresc dela Budapesta va plăti particularilor creditori sumele puse în creditul său, utilizând în acest scop fondurile puse la dispoziția sa de către guvernul ungar și în condițiunile fixate de acest guvern, *operând în special ori-ce reținere socotită trebuincioasă pentru acoperirea riscurilor, a cheltuielilor sau drepturilor de comision.*

Așadar guvernul ungar își va forma spre scopul acesta un fond pentru acoperirea riscurilor. Ce fel de riscuri? Riscurile pentru cazul, când guvernul ungar pentru vre-o pretensiune satisfăcută din partea sa, nu primește contravaloarea dela România. Dar dela România îi este interzis să primească ceva efectiv, când România ar fi debitoare, prin urmare riscul este 100 la 100. Așadar guvernul ungar va trebui să rețină dela toți creditorii din Budapesta 100% din pretensiunile acestora și... încă ceva pentru cheltuieli și drepturi de comision!!

Nu-i așa, că ori-ce creditor din Budapesta poate

renunța liniștit și deplin motivat la pretensiunile sale, ce le are față de cetățenii României actuale? Dar nu! Creditorii din Budapesta mai sunt amenințați și cu pedeapsă de 5% pentru pretensiunile, ce le ar anunța și se va dovedi, că în total sau în parte pretensiunile nu sunt recunoscute.

În concluzie, vedem, că nici pentru guvernul ungar, nici pentru creditorii din Budapesta nu este prea brillantă situația lor de eventuali creditori ai cetățenilor din România actuală. Ca să fim compleți, avizăm și la guvernul român să vadă, dacă preste tot el va putea încasa ceva, cum și când dela cetățenii României, debitori cetățenilor unguri, dacă uni și alții ar fi insolvenți de present etc.

Dar să luăm cazul contrar, când cetățenii României actuale în urma șotelilor de lichidare ar avea de pretins 2 miliarde de lei dela cetățenii Ungariei actuale, prin urmare România este creditoare și Ungaria este debitoare. În consecință guvernul român i-se impune să avanseze 2 miliarde de lei pentru plățirea sau escontenarea cetățenilor săi, creditori față de ungurii Ungariei. Cum Legea Contabilității Publice române prevede, că pentru ori-ce cheltuielă trebuie să se facă o poziție cuvenită de venituri și cum aceste venituri *ar fi să fie rezultate* din § 11 al anexei privitoare la lichidarea datoriilor particulare, care zice: „*Balanța operațiunilor între Oficii se va stabili la fiecare trei luni, iar soldul va fi regulat de către Statul debitor într'un termen de o lună și printr'un vărsământ efectiv în numerar*“, Ministerul de Finanțe Român n'ar avea decât să aștepte plata efectivă în numerar dela Ungaria și, dacă ar fi ceva risc la mijloc (!), acest risc va trebui acoperit *dela creditori*. Pentru ce dela creditori? Pentru-că debitorii nu sunt cetățeni ai României, ci sunt și rămân cetățeni ai actualei Ungarii. Astfel creditorii domiciliati în România, simțând, că este în joc un risc de 100:100 din cauza insolabilității Ungariei, mai adaugă și amendă de 5% prevăzută pentru pretensiunile, ce s'ar dovedi nerecunoscute, în fine mai socotindu-și în sarcina lor și cheltuielile și comisionul de plătit Statului, prea evident, că vor renunța dela declarația pretensiunilor lor, neavând ei nici o șansă de a-și putea vedea achitate sau escontenate pretensiunile față de debitorii din Ungaria, prin intermediul oficiilor de verificare și compensare.

Ora, guvernul român va putea avansa el două miliarde de lei pe nimic, pe o garanție nulă? Așadar nici România creditoare nu oferă pentru cetățenii ei, creditori față de cetățenii Ungariei, vre-o situație splendidă.

În concluzie finală: nici creditorilor din Ungaria nici creditorilor din România nu le suride vre-o speranță de a-și salva ceva din lichidare.

(Sfârșit va urma).

Averea națională a Germaniei.

Înainte de război, valoarea averii naționale germane era evaluată la 330 miliarde.

Din acestea, 30 miliarde aparțineau statului, comunelor sau statelor confederale (căi ferate, păduri, domenii, canale etc.)

Prin pierderea războiului, averea Germaniei a fost redusă cu următoarele valori:

Perderile cauzate direct de război, prin distrugerea de valori și munca cheltuită pentru reconstruirea Germaniei este evaluată la 25 miliarde. Pierderea cauzată prin sechestrarea averilor plasate în străinătate este evaluată la 30 miliarde.

Teritoriile pierdute 25 miliarde, iar livrările de până acum către Antanta (căi ferate, flota de război și cea comercială, vârsămintele în numerar etc.) 10 miliarde. În total 90 miliarde mărci-aur, cari trebuiesc deduse din averea antebelică.

Bursa de devize.

— O înștiințare a comitetului Bursei București —

Cu începere de Luni 21 August a. c. toate operațiunile de devize, cecuri și valute trebuiesc înregistrate în registrele mijlocitorilor oficiali, iar operațiunile trebuiesc făcute în Bursă.

Se pun în vedere aceste dispozițiuni și se invită domnii remizieri, ca, începând dela această dată, să elibereze încheieri din chitanțierele à souche-parafate și sigilate de Bursă.

Remizerii sunt obligați a aduce zilnic la biroul Central încheierile acestor operațiuni între orele 4—5 d. a. din Palatul Camerei de Comerț (Grefa Camerei Arbitrale) încredințându-le spre înregistrare în registrul special al dlui Dumitrescu, delegat să le primească.

Băncile au fost înștiințate prin adresa d. lui S. n. dic al Bursei de aceste dispozițiuni.

*

Se atrage atențiunea, că Ministerul și Comitetul Bursei vor lua măsuri, severe în contra celor ce vor face asemenea operațiuni, fără a da încheieri din chitanțiere à souche-parafate de Bursă și în contra celor, ce nu vor aduce zilnic încheierile la Biroul sus arătat.

Totodată remizerii sunt invitați a urmări pe cele fac operațiuni de valută, cecuri și devize, fără a fi remizieri și a-i semnala d. lui S. n. dic al Bursei pentru a fi dați în judecată conform art. 207 cod. penal.

Dela Corpul Contabililor.

Vineri 11 crt. s'a ținut ședința corpului în Palatul Camerei de comerț din București.

S'a reluat în discuție chestiunea localului propriu și având în vedere că organizațiunile comercianților pot dispune până în campania viitoare de construcții de circa o jumătate de milion lei, că numărul membrilor trece de 5000 și că mai mulți membrii s'au oferit să contribuie la ridicarea cât mai repede a localului, s'a hotărât formarea unei societăți pe acțiuni cu un capital de lei două milioane, având ca scop achiziționarea sau construcția unei case proprii.

Această casă va avea un număr de prăvălii și birouri, în afară de sediul corpului, așa că sumele subscrise să producă cel puțin 10%.

Se va face apel la cele cincizeci secțiuni din provincie și la toți membrii precum și la instituțiile financiare și comerciale ca să ia parte la această subscripție, așa ca în primăvară să se înceapă construcția.

S'a dat delegație d-lor N. Butculescu, decanul corpului, Dem. Constantinescu, subdirector Banca Românească, N. Aighir, directorul comerțului, P. Drăgănescu și V. Ioachim să redacteze un proiect de statut și un prospect, care se va supune comitetului în ședința de Marți.

În urmă s'a fixat ziua de 27 August pentru un nou examen.

S'a hotărât să se dea o estindere mai mare „Biroului de plasare” care va funcționa sub conducerea specială a unui membru.

Dela Căile Ferate Române

Taxele la Căile Ferate Someșene se unifică cu acele ale C. F. R.

Căile ferate Someșene anunță că, dela 1 Septembrie 1922, tarifele actuale pentru transporturi de călători, bagaje, câini și mărfuri de mare și mică greutate, inclusiv diferitele taxe, accesorii, precum și regulamentul de transport și clasificarea mărfurilor vor fi desființate și înlocuite cu tarifele și taxele accesorii în vigoare la C. F. R. aplicându-se în totul regulamentele de transporturi, precum și clasificarea mărfurilor ce vor fi în vigoare la C. F. R.

Aceste schimbări se vor aplica la toate căile ferate Someșene, precum și la acele administrate de societate: Jibou-Baia-Mare și căile ferate din regiunea Nășudului.

Taxele pentru bagaje câini și mărfuri de mare și mică iuțea se vor aplica dela 1 Septembrie pe kilometri după sistemul C. F. R.

Normele tarifare de caracter local și favorurile de călătorie rămân neschimbate

Trenul Orient Expres

Taxele valabile dela 1 Septembrie

Pe ziua de 1 Septembrie a. c. se vor schimba prețurile la Trenul Orient Expres și se vor introduce noi relațiuni în traficul acesta.

Dăm mai jos câteva din prețurile mai importante cari vor fi valabile dela acea dată:

Dela Arad la:

Budapesta: cl. I franci fr. 43,80 și 2,10 pentru 10 kgr. bagaje.

Viena: cl. I franci fr. 102,10 și 3,50 pentru 10 kgr. bagaje.

Paris: cl. I franci fr. 368,25 și 13,40 pentru 10 kgr. bagaje.

Dela București la:

Bratislava: cl. I franci fr. 183,40 și fr. 6,70 pentru 10 kgr. bagaje.

Budapesta: cl. I franci fr. 135,90 și fr. 5,70 pentru 10 kgr. bagaje.

München: cl. I franci fr. 261,60 și fr. 9,10 pentru 10 kgr. bagaje.

Salzburg: cl. I franci fr. 225,90 și fr. 8,20 pentru 10 kgr. bagaje.

Viena: cl. I franci fr. 194,20 și fr. 7,10 pentru 10 kgr. bagaje.

Paris: cl. I franci fr. 460,35 și fr. 16,65 pentru 10 kgr. bagaje.

Dela Ploești la:

Budapesta: cl. I franci fr. 126,80 și 5,40 pentru 10 kgr. bagaje.

Paris: cl. I franci fr. 451,25 și 16,35 pentru 10 kgr. bagaje.

Viena: cl. I franci fr. 185,10 și 6,80 pentru 10 kgr. bagaje.

Taxele suplimentare:

În afară de taxele de mai sus se percep pe lângă taxele de bagaje, următoarele suplimente:

1. Pentru stațiunile din Ungaria câte 2 fr. în favoarea Comp. Intern Vag. Lits.

2. Pentru stațiunile din Ceho-Slovacia câte 4 fr.

3. Pentru stațiunile Austriace câte 6 fr.

4. Pentru stațiunile Germane câte 8 fr.

5. Pentru stațiunile Franceze câte 10 fr.

Deosebit se mai precepe de fiecare expedițiune de bagaje:

Franci fr. 1,20 taxa de manipulație C. F. R.

franci fr. 2,50 taxa de manipulație C. F. străine.

și câte 10 centime taxa de timbre,

cinci centime în favorul C. F. Italiene.

ORDONAȚE.

Modificarea tarifului vamal. — Ministerul de finanțe a hotărât convocarea comisiei superioare vamale pentru a examina și rezolva numeroasele cereri, de care a fost sezizată direcțiunea generală a vămilor pentru modificarea câtorva puncte din tariful vamal.

Nouii dispozițiuni pentru exportul porcilor. — Pentru a preveni și a pune capăt lipsei untului, ministerul de industrie și comerț a hotărât, ca de aci înainte exportatorii de porci să fie obligați a da consumului intern o cotă de 100 la sută.

Se respectă drepturile câștigate pentru acei exportatori, cari au dat cota veche sau sunt în termenul acordat de minister pentru predarea cotei.

Față de faptul, că unii solicitanți pentru export de vite, porci și berbeci nu predau în termen cota internă atribuită diferitelor orașe în raport cu nevoile semnalate, din care cauză ministerul industriei și comerțului nu mai poate avea siguranța unei bune aprovizionări, s'a dispus ca aprovizionările definitive pentru exportul de vite cornute, porci și berbeci să nu se mai acorde, cu începere de azi, decât numai solicitanților, cari vor vărsa, în prealabil, la Cassa de Depuneri și Consemnațiuni, pe seama și la dispoziția acestui departament o garanție de:

Lei 500 pentru fiecare vită cornută.

" 200 " " porc și

" 50 " " berbec atribuit cotei

interne.

Această garanție se va restitui exportatorului dacă, în termen de 30 zile dela data aprobării va dovedi prin certificate comunale în regulă, că au satisfăcut în întregime predarea cotei ordonate de minister. În caz contrariu, această garanție este pierdută de exportator și se va vărsa imediat Tezaurului.

Falsificarea vinurilor. — Ministrul de agricultură a dat o circulară tuturor prefecturilor, administrațiilor financiare, jandarmeriilor și medicilor primari de județe și orașe, privitoare la măsurile ce sunt de luat în legătură cu extinderea falsificării vinurilor.

Se aplică cu severitate legea de combatere a fraudelor, dându-se în acest scop instrucțiunile necesare.

S'au numit 48 de agenți de constatare recomandați de sindicatul viticol pentru a face constatări în legătură cu legea sus citată.

Un tânăr

absolvent de școală comercială superioară află aplicare *ca practicant* la inst. de arte grafice „Ardealul“ s. a. Cluj, str. Memorandului Nr. 22.

Ofertele sunt a se trimite în scris.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ.

Necrolog național.

In săptămâna aceasta ne-a fost dat să înregistrăm durerea națională pentru pierderea președintelui „Asociațiunea” noastre dela Sibiu, președinte onorar al Academiei Române, care a fost aproape o jumătate de secol regretatul nostru profesor al „Școlii Comerciale Superioare Române” din Brașov, membru în Consiliul de Administrație al «Albinei» neuitatul

ANDREI BÂRSEANU

astăzi mortul națiunii și o persoană pururea vie în istoria neamului nostru.

„Exegit monumentum aere perennius“.

Export de cereale. Guvernul nostru tratează cu guvernul Elveției pentru exportul la vre-o 3500 vagoane porumb, orz și fasole vechiu, din cerealele destinate pentru export, avându-se în vedere că guvernul român mai are de dat Elveției o seamă de cereale, în baza contractului din anul trecut.

Scăderea prețului la zahăr. Urcarea leului a făcut să scadă din nou și în mod simțitor prețul zahărului, care ajunsese la 30 de lei kg. Azi se vindel cu 21 de lei kg. Prețul zahărului are pe piață tendința de a scădea. Intru cât recolta sfeclei e cât se poate de satisfăcătoare, zahărul va ajunge sub 10 lei kg.

Târg internațional în Polonia. Al 2-lea Târg internațional al Poloniei va avea loc în Lemberg dela 5 până la 15 Septembrie a. c.

In vederea acestei manifestațiuni economice, direcțiunea expoziției din Lemberg va construi un număr mai mare de săli speciale permițând o împărțire exactă pe secții a expozanților.

De asemenea direcțiunea a obținut în favoarea expozanților tot felul de înlesniri relativ la transporturi, vamă, import și export cât și pentru găzduirea participanților.

Vor fi în total 26 secții, printre care relevăm pe cele metalurgice, industriale, agricole, conținând tot felul de produse din aceste ramuri.

Moșia dela Chișinău (jud. Arad) a arhiducelui Iosif de Habsburg a trecut în proprietatea statului român.

Această moșie are o întindere de 39.000 de hectare și, conform tratatului de pace, statul român este îndreptățit a o prelua împreună cu pădurile. Moșia a fost preluată săptămâna trecută de că-

tre reprezentanții autorităților din Arad, în frunte cu prefectul județului, cari s'au prezentat la fața locului și au semnat procesele verbale. Administratorul moșiei, d. Coloman Saghy, n'a voit însă să semneze, întrucât el nu este autorizat din partea arhiducelui cu semnarea unor astfel de acte.

Până la numirea unui administrator din partea statului român, moșia va rămânea sub administrația de până acum.

Cu supravegherea moșiei, până la numirile oficiale din partea statului a fost însărcinat d. dr. Corneliu Ardeleanu senator.

După preluarea moșiei delegația oficială a înaintat actele oficiului funduar din Chișinău pentru a fi induse în cărțile funduare.

Un incendiu a izbucnit în pădurea Poiana Neamțului lângă Sibiu, propagându-se apoi la pădurea Râul-Vadului de pe teritoriul comunei Patești, pe o întindere de 700 jugăre proprietatea societăților „Turda” și „Italiana”.

Din cauza călduri degajate lucrările de localizare sunt foarte anevoioase.

CONTABIL

ANGAJEAZĂ IMEDIAT

BANCA POPORALĂ DIN BEIUȘ

SOCIETATE PE ACȚII

BEIUȘ, JUDEȚUL BIHOR

Reflectanții să-și prezinte ofertele indicând condițiunile și arătând practica și serviciul de până aici

Concurs.

La Banca Centrală pentru industrie și comerț s. a în Cluj află aplicare

2 contabili și o dactilografă.

Beneficiile conform cu nor. nele de salarizare.

„ARDEALUL”

Institut de arte grafice, s. a.

CLUJ, Strada Memorandului No. 22

poate lifera institutelor de credit toate

rechisitele de birou

registrele și tipăriturile necesare.

Cereale

Bazargic, 19 August 1922

Oborul foarte puțin animat. Prețul rapiței își continuă urcarea. S'a vândut grâul cu 290—300; orzul cu 225—290; rapița 430—490 și fasolea 330—405.

Galați, 21 August 1922

Ovăs cu 3—3·10 lei kgr. Orz cu 280—290 lei kgr. în cantități mici.

Târgul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și târgul liber.

o/o	Divid.	Luna August						
		16	17	18	21	22		
Efecte:								
50/o	Imprumut Național 1916	—	80 ¹ / ₂	80 ¹ / ₂	—	80 ¹ / ₂	80 ¹ / ₂	—
50/o	Impr. Unirii 1919	—	80 ¹ / ₂	80 ¹ / ₂	—	80 ¹ / ₂	80 ¹ / ₂	—
50/o	Impr. Refacerii	—	83 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂	—	83 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂	—
Bănci:								
500	Bca. Națională	320	12.000	12.000	—	12.000	12.000	—
500	„ Marmorosch B. & Co	100	940	940	—	980	980	—
500	„ Românească la purt.	50	900	910	—	910	920	—
500	„ Generală a Țării Rom	160/o	520	520	—	520	520	—
100	„ Alb na, Sibiu	—	—	—	—	—	—	—
500	„ Țărănească	65	250	250	—	250	250	—
Intreprinderi:								
500	Reșița	200/o	2400	2425	—	2450	2450	—
500	I R. D Petrol	—	1980	2000	—	2000	1950	—
1000	Intrepr. Forestiere Rom. Cluj	—	1600	1600	—	1600	1600	—

Schimbul de Bani.

	Paritatea în Lei înainte de războiu		Luna August					
			16	17	18	21	22	
Cursul la București								
100	Franci francezi	L. 100	1160.—	1170	1195.—	1195.—	1195.—	—
100	„ elvețieni	„ 100	—	—	—	—	—	—
100	Koroane cehoslovace	„ 105	380.—	380	370	370.—	370.—	—
100	„ ungare	„ 105	13·50	14	12.—	9·50	9·50	—
100	„ austriece	„ 105	0·23	0·42	0·42	0·40	0·38	—
100	Mărci	„ 125	19.—	18	18.—	13·50	13·50	—
1	Liră St.	„ 25	—	610	625.—	—	625.—	—
100	„ Ital.	„ 100	640	—	640.—	625.—	625.—	—
100	Dinari	„ 100	185	185	180.—	—	—	—
100	Drah ne	„ 100	—	—	390.—	—	—	—
100	Leva	„ 100	85	80.—	—	86.—	86.—	—
1	Dolar	„ 5	135	135	138.—	138.—	135.—	—
Paris								
100	Lei	Fr. 100	7·80	9—	10·25	10·63	—	—
1	Dolar	„ 5	12·55 ¹ / ₂	12·65	12·51	—	—	—
1	Liră St.	„ 25	55·09 ¹ / ₂	56·66	56·08	—	—	—
100	Liră Ital.	„ 100	57.—	56·90	56·60	—	—	—
100	Mărci	„ 125	1·25	1·20	1·10	—	—	1·03
100	Kor. cehoslov.	„ 105	38·50	36—	39·40	—	—	—
100	Kor. ung.	„ 105	—	—	—	—	—	—
100	Kor. austr.	„ 105	0·02	0·02	0·02	—	—	—
100	Fr. elv.	„ 100	239·25	241.—	238·75	—	—	—